

**NADER ONDERZOEK
STEENMARTER
GIRFTSTRAAT TE
APELDOORN**

ATKB

NADER ONDERZOEK STEENMARTER GIRFTSTRAAT TE APELDOORN

Kenmerk: 20221022/1
Versie: 1
Datum: 06-09-2022

Auteur: L. Kijm
Projectleider: P. Schep
Veldwerk: L. Kijm
Kwaliteitscontrole: P. Schep
Opdrachtgever: KuiperCompagnons, Facilities en Management B.V.
Van Nelleweg 3042,
3044 BC, Rotterdam
Contactpersoon: W. Verweij

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

© ATKB voor natuur en leefomgeving. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.
Foto's: ATKB, L. Kijm..

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
LOUIS BRAILLELAAN 100
2719 EK ZOETERMEER

KVK 27 1771 40
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1	Inleiding		1
1.1	Aanleiding	1	
1.2	Wettelijk kader	1	
1.3	Leeswijzer	1	
2	Beschrijving project		2
2.1	Ligging en beschrijving van het plangebied	2	
2.2	Beschrijving geplande werkzaamheden	2	
3	Methode		4
3.1	Bronnenonderzoek	4	
3.2	Veldonderzoek	4	
4	Resultaten		6
4.1	Steenmarter	6	
4.2	Overige waarnemingen	7	
5	Conclusie en Aanbevelingen		9
5.1	Conclusie	9	
5.2	Aanbevelingen	9	
6	Literatuur		11

I INLEIDING

I.1 AANLEIDING

KuiperCompagnons, Facilities en Mangement B.V. is voornemens om de huidige bebouwing op de locatie Griftstraat/Deventerstraat te Apeldoorn te slopen en daarna nieuwbouw te realiseren. Tijdens het nader onderzoek naar vleermuizen dat is uitgevoerd door Natuur Wetenschappelijk Centrum (NWCadvies), is steenmarter meermaals waargenomen in en nabij het plangebied (Smets, 2021). Het is verboden om steenmarter te doden, verwonden en/of de vaste verblijfplaatsen van steenmarter te beschadigen of vernielen (Wnb, art. 3.10). Om inzicht te verkrijgen of er als gevolg van het planvoornemen verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden, heeft ATKB in opdracht van KuiperCompagnons nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde functies van steenmarter in het plangebied..

I.2 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

In het kader van de Wet natuurbescherming is een lijst met jaarrond beschermde nesten opgesteld. Onder de Wet natuurbescherming geldt de zorgplicht (art. 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Gelderland het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Gelderland heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

I.3 LEESWIJZER

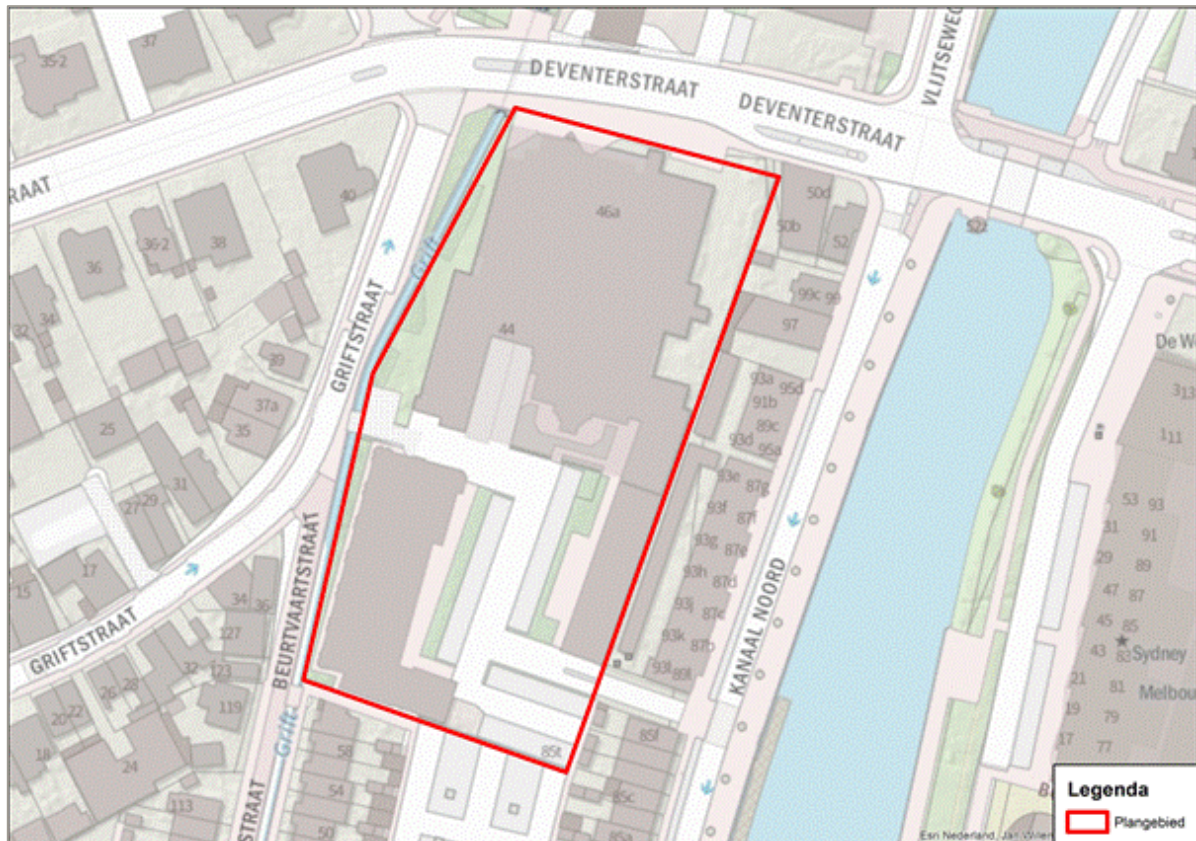
In het eerste hoofdstuk staan de aanleiding en het wettelijk kader voor dit onderzoek beschreven. Vervolgens worden in hoofdstuk 2 het project en de locatie beknopt beschreven. Hoofdstuk 3 omschrijft de gebruikte methoden en hoofdstuk 4 de resultaten. De effecten en vervolg worden beschreven in hoofdstuk 5. Tot slot is in hoofdstuk 6 de gebruikte literatuur opgenomen.

2 BESCHRIJVING PROJECT

2.1 LIGGING EN BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen in het centrum van Apeldoorn en wordt omringd door de Deventerstraat, Griftstraat, Beurtvaartstraat en Kanaal Noord.

De globale ligging van het plangebied is weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1 Het plangebied, gelegen tussen de starten Kanaal Noord, Griftstraat en Deventerstraat te Apeldoorn.

Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit bebouwing en een grote parkeerplaats. Aan de noordoostzijde is een kleine ruimte aanwezig, waar enkele berken, een exemplaar van zomereik en lage (struik-)vegetatie is aangeplant. Aan de westzijde van het plangebied is een kleine waterloop gelegen, waarlangs enkele struikvegetatie en jonge bomen (Robinia spec. en esdoorn) zijn geplant (Figuur 2). Enkele hoeken/inkepingen achter en onder struiken worden gebruikt als slaapplek door dakloze mensen.

2.2 BESCHRIJVING GEPLANEDE WERKZAAMHEDEN

De geplande werkzaamheden bestaan uit het slopen van de huidige bebouwing, waarna er nieuwbouw wordt gerealiseerd. De exacte planning van de werkzaamheden is nog onbekend.

Figuur 2 Foto impressie plangebied. Links en midden boven: westzijde plangebied met grift en relatief jonge vegetatie. Rechtsboven: groenstrook op parkeerplaats. Midden links: parkeerplaats. Midden rechts: noordzijde van bebouwing met struikvegetatie. Linksonder: hoek van parkeerplaats met deel van geplaatste container. Rechtsonder: vegetatie met enkele berkenbomen aan de noordoostzijde van het gebouw.

3 METHODE

3.1 BRONNENONDERZOEK

Op basis van bronnenonderzoek (NDFF, 2022) is steenmarter in de afgelopen vijf jaar circa 40 keer waargenomen en ingevoerd in de omgeving van het plangebied (omtrek van 4 kilometer rond plangebied). De dichtstbijzijnde waarneming is bekend op circa 500 meter afstand ten zuidoosten van het plangebied.

Tijdens twee vleermuisinventarisatierondes, uitgevoerd door NWCadvies, is steenmarter in en nabij het plangebied waargenomen (Smets, 2021). Binnen het plangebied is steenmarter op de parkeerplaats waargenomen. De overige waarnemingen door NWCadvies zijn direct buiten het plangebied gemaakt, aan de andere kant van de Deventerstraat en het Kanaal Noord.

3.2 VELDONDERZOEK

Steenmarter

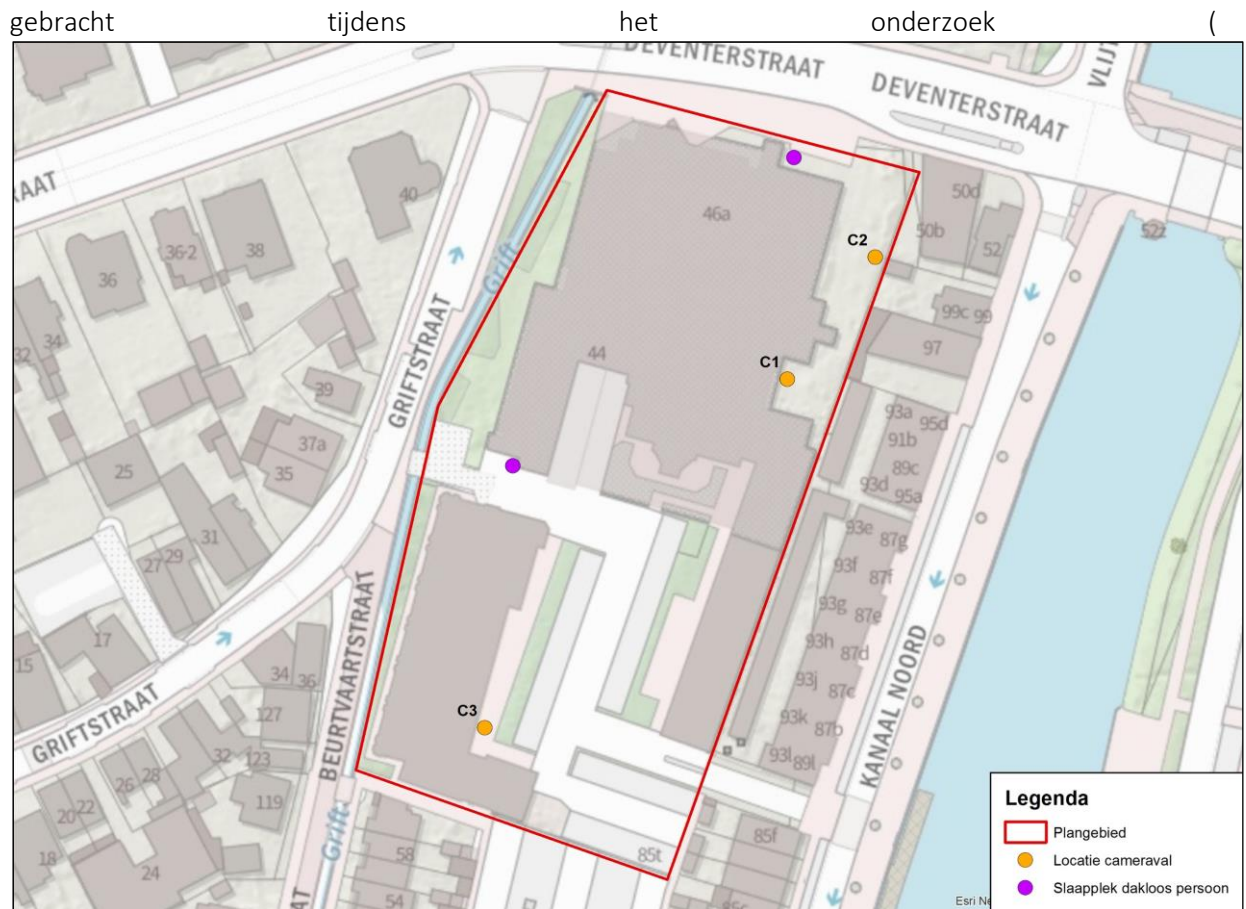
Steenmarter is solitair en territoriaal. Ze zijn voornamelijk actief in de periode vanaf maart tot en met september. In het voorjaar (maart/april) worden de pups geboren, die na drie maanden buiten het nest komen onder begeleiding van de moeder. Aan het einde van de zomer zoekt ieder individu een eigen territorium. In de stad zijn territoria kleiner dan in onbebouwd gebied, wegens de grotere beschikbaarheid van voedsel. Het dieet van steenmarter bestaat uit plantaardig als dierlijk voedsel. Tussen juli en december is het hoofdzakelijk plantaardig, waarbij vooral vruchten en bessen eet. Daarnaast en buiten die periode eet steenmarter voornamelijk kleine zoogdieren als muizen, kleine vogels, eieren en egels. (Zoogdierverseniging, 2022).

Methoden

Het veldonderzoek naar steenmarter bestond uit:

1. het zoeken naar sporen van steenmarter (latrines en prooiresten);
2. het zoeken naar geschikte verblijfplaatsen, en;
3. het plaatsen van drie cameravallen gedurende 7 weken (type Moultrie, Model# MCG-13270).

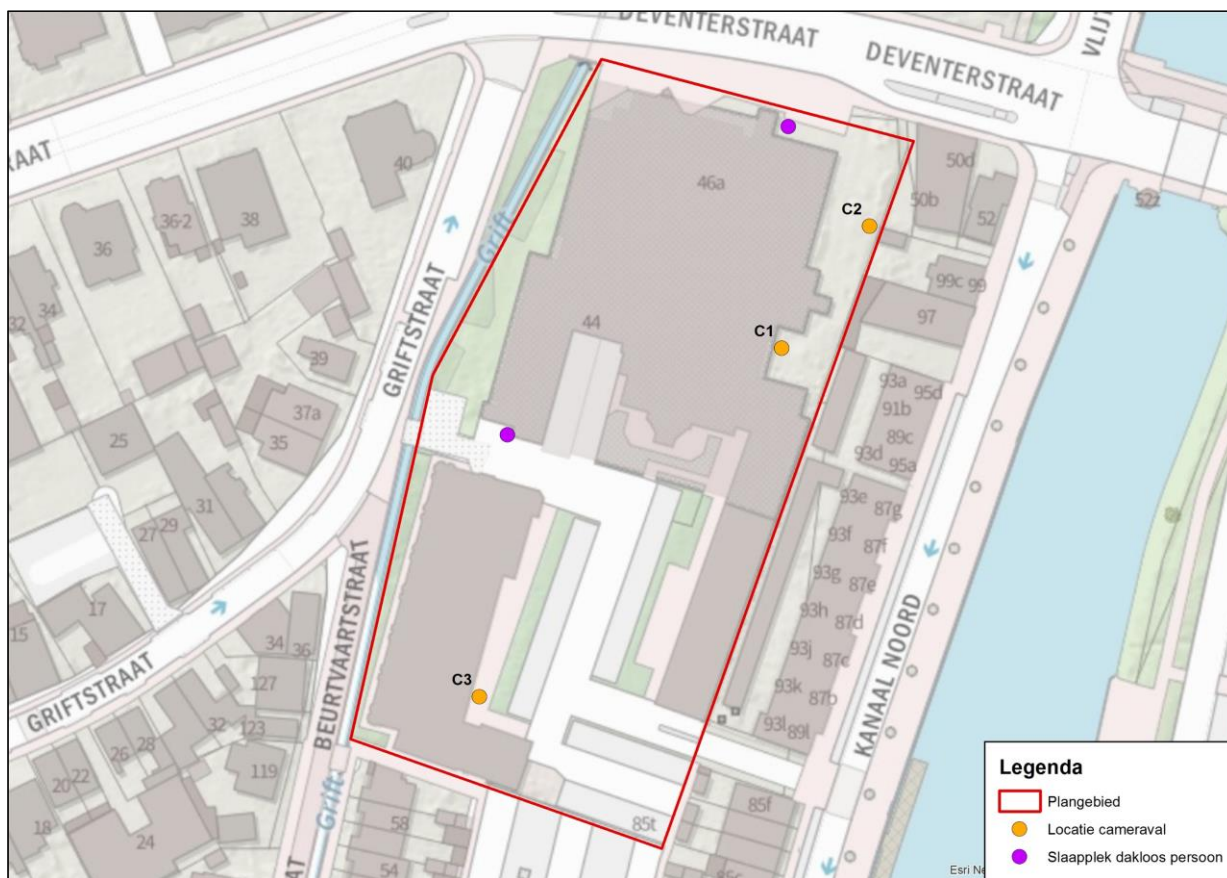
Plekken die door steenmarter gebruikt zouden kunnen worden als looproute of bijvoorbeeld als rustplaats zijn opgezocht. Enkele plekken daarvan waren in gebruik genomen als slaapplek door dakloze mensen. De meest geschikte locaties, waarbij een cameraval (veilig) kan worden geplaatst, zijn in beeld

Figuur 3).

Camera 3 is geplaatst vlakbij de locatie waar steenmarter is waargenomen door NWCadvies.

Om te bevorderen dat dieren (steenmarters) in beeld komen is lokmiddel gebruikt. Hiervoor zijn ingeblikte sardientjes op olie en is pindakaas geplaatst in het beeld van de camera's. De lokmiddelen zijn na plaatsing twee keer vervast. De batterijen en SD-kaartjes van de cameravallen zijn gelijktijdig gecontroleerd en vervangen. De cameravallen zijn geplaatst op 16 juni 2022 en verwijderd op 04 augustus 2022.

Figuur 3 Locaties van de geplaatste camera's en plekken waar dakloze mensen verblijven die tevens geschikt hadden kunnen zijn voor steenmarteronderzoek.

4 RESULTATEN

4.1 STEENMARTER

Tijdens het onderzoek is steenmarter in het plangebied aangetroffen. In totaal is tijdens twee nachten (op 10 en 18 juli 2022) steenmarter vastgelegd met cameraval 3, welke net naast het parkeerterrein stond opgesteld (Figuur 4 en 5). Op basis van deze beelden is niet te onderscheiden of dit hetzelfde individu betreft. Bij beide waarnemingen was het individu kortdurend aanwezig, aangezien de (in totaal negen) beelden binnen één minuut zijn gemaakt.

Tijdens het veldbezoek zijn geen holtes vastgesteld die toegang tot de bebouwing bieden. Ook zijn geen holtes, gangenstelsels of takkenhopen in het plangebied waargenomen waarin steenmarter mogelijk een verblijfplaats zou kunnen hebben. De aanwezige vegetatie is van onvoldoende omvang en te open om geschikte verblijfplaatsen te bieden. Prooidieren als vogels en egel zijn meermaals vastgelegd binnen het plangebied met de cameravallen. Desondanks zijn tijdens het veldbezoek en tijdens het controleren van de camera's zijn tevens geen latrines, prooiresten of andere sporen van steenmarter aangetroffen.

Figuur 4 Tweede en laatste waarneming van steenmarter binnen het plangebied, net naast het parkeerterrein.

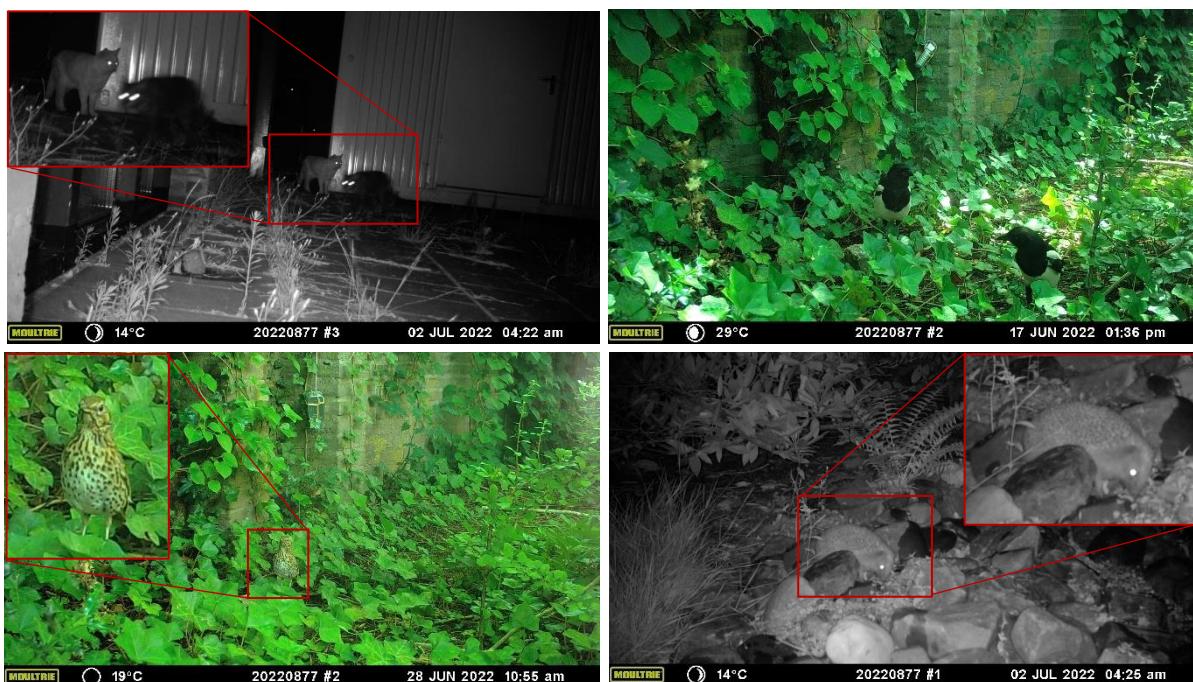
Figuur 5 Tweede en laatste waarneming van steenmarter binnen het plangebied, net naast het parkeerterrein.

Geschiktheid plangebied

Het plangebied is geschikt als (niet essentieel) foerageergebied wegens beschutte plekken en mogelijke looproutes. Tevens is er binnen omheining van het plangebied in de avond/nacht geen menselijke activiteit, waardoor er weinig verstoring plaatsvindt. Voor vaste verblijfplaatsen is het plangebied ongeschikt wegens het ontbreken van holtes en ingangen waar steenmarter in kan. De aanwezige vegetatie biedt onvoldoende schuilmogelijkheden om te dienen als vaste verblijfplaats.

4.2 OVERIGE WAARNEMINGEN

Overige waarnemingen die tijdens het onderzoek zijn gemaakt betreffen voornamelijk individuen van huiskat, ekster en egel (Figuur 6), welke zijn waargenomen op elke cameraval. In mindere mate zijn daarnaast nog merel, heggenmus, huismus, houtduif, zanglijster en eekhoorn (Figuur 7) waargenomen.

Figuur 6 Links boven: twee huiskatten Rechtsboven: twee eksters. Linksonder: zanglijster. Rechtsonder: egel.

Figuur 7 Eekhoorn.

5 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

5.1 CONCLUSIE

Gedurende het onderzoek van zeven weken is op twee momenten steenmarter waargenomen in het plangebied. Dit was beide keren op direct naast het parkeerterrein en beide keren betrof het een zeer kort bezoek (minder dan één minuut). In het plangebied zijn geen sporen en verblijfplaatsen van steenmarter aangetroffen.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor steenmarter, gezien de aanwezigheid van voedsel als (eieren van) broedvogels, egels en regenwormen. Gezien het feit dat steenmarter in zeven weken tijd maar op twee momenten kortdurend is waargenomen op dezelfde camera en er geen verblijfplaatsen, sporen en prooiresten van steenmarter zijn aangetroffen, maakt het plangebied geen onderdeel uit van essentieel leefgebied van steenmarter.

Omdat er geen verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig zijn en het plangebied geen onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied, zijn er geen beschermde functies van steenmarter in het plangebied aanwezig. Als gevolg van de geplande werkzaamheden zijn negatieve effecten op steenmarter als gevolg van de werkzaamheden uitgesloten en is een ontheffing op verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming met betrekking op deze soort niet noodzakelijk.

5.2 AANBEVELINGEN

Er is geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming en dus is er geen ontheffing nodig. Wel is de algemene zorgplicht van kracht. De zorgplicht (art. 1.11, Wnb) houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. In het kader van de zorgplicht in het aan noodzakelijk dat de volgende maatregelen tijdens de werkzaamheden in acht worden genomen:

- Egel is meermaals waargenomen in het plangebied en kan verblijfplaatsen hebben indien er strooisellagen met bladeren takken in het plangebied aanwezig zijn (of ontstaan). Afhankelijk van de weersomstandigheden is de egel van oktober t/m april in winterslaap, waardoor het dier erg kwetsbaar is in deze periode. Om negatieve effecten op individuen van egel te voorkomen, is het noodzakelijk om aanwezige blader- en takkenhopen in het plangebied te verwijderen buiten de periode van oktober t/m april.
- In de periode van mei t/m september is een controle op de aanwezigheid van individuen egel in de hegstructuren noodzakelijk voordat deze hegstructuren worden verwijderd. Indien individuen van egel worden aangetroffen, dienen deze onder begeleiding van een ecooloog te worden verplaatst naar een veilige plek buiten het werkgebied.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen de struiken en andere beplanting zoveel mogelijk rooien. Voorafgaand aan het rooien dient men contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen;.
- Het verwijderen van groen dient vanaf één kant te worden uitgevoerd richting te handhaven groenstructuren, zodat aanwezige fauna te kans heeft om voor de werkzaamheden uit te vluchten.

- Indien het verwijderen van groen binnen het broedseizoen van vogels (globaal 15 maart t/m 31 augustus) dient te gebeuren, is een controle op de aanwezigheid van broedgevallen nodig alvorens de werkzaamheden kunnen beginnen. Let op, ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd. Voorafgaand aan het rooien/ontoegankelijk maken dient men contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen;
- Hopen puin en snoeiafval direct afvoeren of in een container plaatsen, deze vormen geschikte broedplaatsen voor diverse soorten (algemene)broedvogels en geschikte verblijfplaatsen voor egel.

6 LITERATUUR

- NDFF. (2022). Opgeroepen op juni 23, 2022, van www.ndff-ecogrid.nl: <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/login.zul>
- Smets, K. (2021). *Aanvullend onderzoek naar vleermuizen Griftstraat Apeldoorn*. Dordrecht: NWCadvies.
- Zoogdiervereniging. (2022). *Steenmarter*. Opgeroepen op juli 18, 2022, van www.zoogdiervereniging.nl: <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

АТКВ